

20 år for bedre kvalitet på laboratorievirksomhet

Noklus – Norsk kvalitetsforbedring av laboratorievirksomhet utenfor sykehus – markerte i september 2012 sitt tjuetårsjubileum med flott feiring og ny logo.

En glad gjeng Noklus-medarbeidere feiret 20-årsjubileet på Island. Foto privat

Noklus har spesielt de siste årene befestet sin posisjon som en viktig aktør i norsk helsetjeneste. Arbeidet som utføres nyter stor respekt ikke bare i primærhelsetjenesten, men er blitt godt kjent i alle deler av helsevesenet og hos helsemyndighetene.

Noklus har i dag 100 medarbeidere, og det var en ungdommelig og dynamisk organisasjon som møttes på Island for å oppdatere seg og for gjøre seg klar til nye utfordringer som en følge av samhandlingsreformen. Disse omfatter både nye type deltakere (resten av primærhelsetjenesten, som hjemmesykepleien), nye tjenester (for eksempel e-læringskurs, kasuistikker til sykehjemsleger, opplæring i egenkontroll av Marevanbehandling, utsendelse på preanalyse) og nye analyser.

Noklus tilbyr opplæring i egenkontroll av Marevanbehandling for egnede pasienter. Per i dag er det seks helseforetak som har meldt sin interesse for dette. Noklus håper at alle regionale helseforetak skal gjøre som Helse Nord, og gi en samlet bestilling for hele det regionale helseforetaket.

Seks doktorgrader

For å kunne gi enda bedre tjenester til deltakerne utføres et betydelig forskningsarbeid i relasjon til det arbeidet Noklus driver. Det er produsert seks doktorgrader og sju mastergrader samt publisert over hundre artikler i referee-bedømte internasjonale tidsskrifter.

I tillegg til dette er det regelmessig publisert artikler i Helsesekretæren og Bioingeniøren.

Diabetesregister for voksne

Det er svært positivt at Norsk diabetesregister for voksne som er finansiert av Helse Vest, er lagt til Noklus. De fleste sykehusdiabetikerpoliklinikker har tatt i bruk diabetesjournal (Noklus diabetes) og leverer data til registeret. Økt takst og et diabeteskjema tilgjengelig for alle journalssystem, vil sannsynligvis føre til at flere allmennpraktikere bruker skjemaet.

Noklus har spesielt hatt fokus på HbA1c i 2012. Helsedirektoratet anbefaler nå HbA1c som diagnostisk kriterium for diabetes. Samtidig settes det krav til analysekvaliteten, både når det gjelder avvik fra sann verdi og presisjon på eget instrument. Det vil bli utarbeidet verktøy slik at det enkelte legekontor enkelt kan beregne egen analysekvalitet. Norge er et av få land der diagnosen Diabetes Mellitus kan stilles på bakgrunn av HbA1c-verdier i primærhelsetjenesten.

Nye satsingsområder

Ekstern kontroll av preanalyse både for sykehuslaboratorier og primærhelsetjenesten, er ett av Noklus nye satsingsområder. Det er anslått at de fleste feil i prøveresultater skyldes feil i den preanalytiske fasen. Akkrediterings og sertifiseringsorganer vil kreve at laboratorier også tar ansvar for prø-

ver både preanalytisk og postanalytisk. NKK, Norsk Klinisk Kjemisk kvalitetssikring, hadde i 2011 en spørreundersøkelse om sykehusenes håndtering av hemolyse og holdbarhet av prøvemateriale og i 2012 ble det gjort en undersøkelse om preanalytiske forhold ved koagulasjonsanalyser. Hensikten med dette er å kartlegge hvilke rutiner som finnes og i hvilke deler av prosessen det kan være problemer. Målet kan være å komme fram til standardiserte anbefalinger.

For primærhelsetjenesten vil det være aktuelt å få en oversikt over rutiner rundt prøvetakingen og ta utgangspunkt i de guidelines som finnes for dette.

Troponin og pro-BNP er analyser som kan bli mer aktuelle etter hvert som det organiseres lokal- og distriktsmedisinske sentre, og ved større legevakter. Det er foreløpig få data som viser kvaliteten på instrumenter og metoder som er tilgjengelig for pasientnær analysering. Noklus vil arbeide med å skaffe seg kompetanse for veiledning av det utvidete analyserepertoar, som kan være egnet for nye akutte enheter og forsterkede sykehjem.

Siri Fauli Munkerud
siri.fauli@legeforeningen.no
Guri Andersen Gulstad
Noklus